

Storforeldremøte 28.01.2026

Rommen skole

Til stede

FAU og skolens ledelse

Forebyggende politi

Uteteamet

SalTo-koordinator i bydel Stovner

Foresatte 6-10

Introduksjon v/SalTo

SalTo står for «Sammen lager vi et trygt Oslo».

SalTo jobber forebyggende for å sikre et trygt oppvekstmiljø i Stovner gjennom samarbeid mellom tjenester, politi og bydel. Det deles relevant informasjon om barne- og ungdomsmiljøet, særlig i perioder med alvorlige hendelser.

97 % av barn og unge er aldri i kontakt med politiet. En liten gruppe er registrert flere ganger og har ofte behov for sammensatt oppfølging. Blant 10–17-åringer er vold den vanligste anmeldelsesgrunnen, men det var færre voldssaker i 2025 enn i 2024.

Politiet – VaaS og CaaS

Politiet informerte om Crime as a Service (CaaS) og Violence as a Service (VaaS), hvor barn og unge rekrutteres til kriminalitet via sosiale medier. Dette har økt høsten 2025. Fenomenet er kjent fra Sverige, hvor yngre barn brukes fordi de får mildere straff og lokkes med penger.

VaaS innebærer at vold bestilles som en tjeneste (slåssing, knivstikking, skyting, granatkasting). CaaS kan dreie seg om for eksempel frakt av narkotika, eksplosiver, våpen, eller på andre måter bidra med tilrettelegging for alvorlig kriminalitet. Politiet har funnet prislister, blant annet:

- Rekruttering: ca. 7 000 kr
- Granatkasting: ca. 30 000 kr
- Skyting mot bygg: ca. 100 000 kr
- Drap: opptil 1 mill. kr

Ingen kjente saker i Norge viser at barn faktisk får utbetalt pengene.

Bestillinger legges ofte åpent ut på nett og flyttes raskt til krypterte apper. Ungdommen må sende bilde av seg selv med ID for å bevise identitet. Tilrettelegger skaffer våpen, transport, et sted å bo. Handlingen blir gjennomført, og skal ofte dokumenteres med video eller bilde. I stedet for å få betaling, blir ungdommen presset til å gjøre nye handlinger ved at bakmennene truer med å sende bilde/video til politiet hvis ikke de fortsetter å gjøre som de vil. Ungdommen blir lurt inn i en ond sirkel.

Apper og sosiale medier

Mange apper brukes av bakmenn, men de kan også brukes uten at det skjer noe straffbart. Politiet viser bilder av logoen til de mest kjente appene.

Det er viktig å huske at sosiale medier har en aldergrense.

Foreldre eier barnets telefon frem til 18 år. Det betyr at foresatte har rett til innsyn på telefonen. Foresatte kan også legge inn foreldresperrer på telefonen, stenge ned profil til barna eller slette apper.

Grove kriminelle handlinger legges ut på sosiale medier, som instagram og tiktok. Dette dukker opp i feeden til barna våre, også de som ikke har søkt opp slike videoer. Det er viktig å snakke med barna om hva de ser på sosiale medier.

På Vipps kan man sende og motta penger fra hvem som helst. Det er viktig at foresatte følger med på transaksjonene.

Det er ingen grunn til at et barn skal ha flere telefoner. Ikke tro på dem hvis de sier at de passer på telefonen til en venn.

Rekruttering og roller

- Tilretteleggere er ofte eldre, kjente for politiet, og ordner våpen, transport og overnatting. De bruker omsorg og kjærlighet for å utnytte barnets sårbarheter.
- Utførere er ofte unge gutter
- Jenter brukes også, blant annet som «green persons» som oppbevarer våpen eller narkotika fordi de virker uskyldige.
- Barn er særlig sårbare på grunn av manglende risikoforståelse, behov for tilhørighet, status og penger.
- Barn på institusjon er ekstra utsatt.

Faresignaler – dette kan du se etter:

- Barna starter å bruke krypterte apper og meldingstjenester. Spør hvorfor. Hva trenger de å skjule?
- Barna begynner å snakke annerledes. Nye meninger, nye verdier. Noen ganger helt plutselig. Hvem lytter de til?
- De begynner å lyve mer. Eller unngår spørsmål helt.
- De får nye venner. Spesielt eldre eller voksne som du aldri har møtt.
- De kommer hjem med nye ting. Klær, telefoner, penger uten noen forklaring på hvor det kommer fra.
- De slutter å spørre etter penger, men ser ut til å ha nok. Det er ikke uavhengighet, men et rødt flagg!
- De trekker seg fra sitt normale liv. Dropper skolen, unngår rutiner. Mindre interessert i gamle venner og hobbyer.

Samarbeid og støtte

Politiet understreket at foresatte er deres viktigste samarbeidspartnere. Å ta kontakt med politiet for råd betyr ikke automatisk politisak. Det samme gjelder kontakt med barnevernet – de tar ikke barn fra foreldre fordi man følger med på telefonbruk.

Skolekontakter, uteteam, politi og bydel samarbeider tett. De fleste ungdommer i Stovner er ressurssterke og gjør riktige valg.

Uteteamet

Uteteamet (sosionomer i bydel Stovner) jobber oppsøkende med ungdom 10–25 år – ikke bare de med store problemer. De tilbyr støtte knyttet til blant annet:

- Ensomhet og mobbing
- Skole, jobb og fritid
- Rus, sinne og konflikthåndtering

De har streng taushetsplikt og kan følge ungdom over tid. Foreldre kan også ta kontakt for råd.

Avslutning

Politiet og uteteamet jobber kontinuerlig med forebygging, også på nett og i skolen. Norge har høy oppklaringsprosent på alvorlige hendelser, og målet er å hindre gjentakelse og ivareta barnets beste.

Stovner er et godt sted å bo. Noen få utfordringer preger mediebildet, men de fleste ungdommer trenger bare trygge voksne som følger med, bryr seg og tør å sette grenser. Det er lov til å dumme seg ut, men vi må lære av det.

Foresatte som bestemmer, setter rammer og tydelige grenser skaper trygghet. Vær tett på barna, spør dem hva som foregår på sosiale medier, snakk med dem om det som skjer på nyhetene. Det er foreldre som kjenner barna sine best og er i best posisjon til å følge med på faresignaler.

Spørsmål fra salen

1. Hva kommer til å skje med politistasjonen på Stovner
Solgt til private, men vet ikke hva de skal brukes til enda.
Det er fortsatt mye politi på Stovner, også i sivil. Forebyggende er tilgjengelig for barna så ofte som de har mulighet.
2. Hvordan skal man hjelpe barna som føler seg fanget mellom å gjøre mer kriminell aktivitet, eller å få en politisak på seg. Dette kan jo ødelegge fremtiden deres.
Hvis et barn er under 15 år eller 18 år, så er det ikke sånn at de automatisk får straff. Politiet driver også med bekymrings- og trygghetssamtaler. Norge har god oppklaringsprosent på alvorlige hendelser, som betyr at barna sannsynligvis blir tatt av politiet uansett. Forebyggende arbeider da for å forhindre at det ikke skjer igjen. Man dummer seg ut, gjør en feil, og lærer av dette. Politiet strekker seg langt for at ungdom og voksne skal tørre å komme til dem. De kan også kontakte uteteamet for hjelp. De har taushetsplikt, og melder ikke i fra til politiet om det ikke er akutt fare for liv og helse.
3. Hvordan skille mellom politi og uteteam, kunne de ikke samarbeidet på samme sted?
De samarbeider, men jobber etter forskjellige regelverk og har forskjellige funksjoner. Det skal være trygghet i taushetsplikten mellom tjenestene. Politiet kan snakke med tjenester så lenge det er til barnets beste, mens tjenestene ikke alltid kan gi samme informasjon tilbake.
4. Hvordan har politiet jobbet forebyggende for å forhindre at det som skjer i Sverige skal skje i Norge?
Politiet kan aldri forhindre fullstendig at denne typen kriminell virksomhet kommer til Norge. De prøver å begrense omfanget.
 - Nettpatruljen har jobbet i sosiale medier med å gjøre problematikken kjent for befolkningen
 - Forebyggende snakker på alle skolene, og snakker med ungdom. Alle niendeklassinger får foredrag fra politiet.
 - Politiet har god oversikt over gjenger i Oslo og Norge, og deres omgangskrets. De plukker opp når ungdom begynner å henge med feil folk, og kan ta kontakt med foresatte dersom de blir bekymret for dette.
 - Jobber kontinuerlig med endringer som kan gi politiet mulighet til å jobbe mest mulig effektivt. For eksempel er det lagt frem et lovforslag som vil definere rekruttering av unge inn i kriminalitet som forsøk på menneskehandel – i så fall blir straffen for dette strengere enn straffen for den kriminaliteten bakmennene får unge til å gjennomføre.
 - Politiet jobber også med internett og krypterte hendelser for å avdekke kriminalitet eller oppløp til kriminelle handlinger.
5. Hvordan fraktes våpen i Norge?
T-bane, tog, bagger, bukse, i jakker. Kan være våpen som er 3D-printet. Man kan få kjøpt våpendeler på dark web, som man setter sammen selv. Det er altfor enkelt. Det er like enkelt som å få tak i narkotika, som også er et ekstremt stort problem.